

önmegvalósulása.

Mindezek az erények a vallásban gyökereznek. Márpedig a mondottakból könnyű megállapítani, hogy az a vallási és erkölcsi ideál, mely ezekben az erényekben érvényesül, legközelebb áll ahhoz, melyre utolérhetetlen példát adott Krisztus a maga életével és halálával az egész emberiségnek, társadalmi, faji és nemi különbségtétel nélkül. "Nincs többé zsidó vagy görög, rabszolga vagy szabad, nincsen férfi vagy nő, mert valamennyien egyek vagyunk a mi Urunk Jézus Krisztusban." (Szt. Pál Galaták 3,28). Mert az evangélium fölötté áll mindennek, ami részleges és különleges. Igazságai örök igazságok, mert gyökerük az abszolút isteni tökéletességben van. Ezért mondhatjuk, hogy a gyakorlati nevelés során legbiztosabb út az Evangélium Pedagógiáját venni ősmintaként, amely lényegében a Szeretet Pedagógiája.

1996. nov.

METZGER BALÁZS

A FIÁT KERESTE

(1.)

1. A szívemből szakadsz ki

Lassan világosodott, nagyon lassan. Az elmosódó árnyak már kivehetőek lettek. Az apa nézte alvó fiát, nézte már vagy egy órája. Semmit nem tudott aludni, így végül csendben magára vette szörmebundáját, és leült. Oldalról látta, ahogy az alszik, nyugodtan, száját kicsit csücsörítve. Szerető tekintete körbevette ezt a kis fiú fejet. Az alvók néha hangosabban szuszogtak, vagy forgolódtak, aztán sokáig csend volt megint. Szoborszerű mozdulatlanságban ülve nézte fiát, mint ha tárgy lenne ő is, csak a szeme mozgott. Lopta ezt az időt, úgy érezte, illetlenül. Mert belelátott abba, aminek tudatlan része lett volna ő is, ha alszik. A lassan múló időnek, ahogy a kis faházban leperregnek az utolsó órák, amikor a gyerek még itt alszik. Mert holnap már nem lesz itt, távol hajtja álomra a fejét, őnélküle. Már egészen világos volt. Szeme még gyorsan végig-végig futott a kis arcon, aztán megtört a varázs. Az alvók ébredezni kezdtek. A búcsú reggele jött el.

Később magabiztosan állt a vén fenyő vastag törzsénél. Kívülről legalábbis úgy látszott, és ez fontos volt neki. Ne lássa senki, milyen nagyon kétségbe esett és összetört. A fa kérgének támaszkodott, mintegy véletlenül. Csak ő, és a kisfia, Linus tudta az öreg fenyő titkát. Ha titoknak számít egyáltalán, hogy ez a matuzsálem társuk itt a tisztáson, igazából családtag. Azaz volt. Mert a fia elmegy. Maga marad az öreg fával,

maga marad itt mindennel. Tenyerét erősen a fenyő kérgének nyomta, és lassan tolta lefelé. Érezte, ahogy felhorzsolódik a bőre. A tarkójáig szaladt a fájdalom. Kicsit megemelte a fejét, szinte az orrán keresztül látta így a lovakat, nagyobbik fiát, meg a kicsit, aki éppen belőle szakad ki most. Érezte, ahogy a levegő áramlik kifelé a tüdejéből, és megszorul a gégejénél, halk, nyüszítő hangot adva. Azonban egy erőteljes krakogással véget is vetett az efféle gyöngeségnek.

A kisfiú már nem nézett rá. Az apa szinte beleszédült ebbe. Úgy látta ezt a gyermekét, mint önmagát. De neki már előre kellett tekintenie, bele az új világba, ami rá várt. Nem indulhatott el megtörtén, és nem is várta ezt el tőle az apja.

- Álljon meg a talpán az a gyerek! Kapott elég muníciót erre! – mondta, inkább csak önmagának, biztatásul.

Mindezt átélnie ugyanakkor nagyon nehéz volt. Ebben a pillanatban egynek érezte a távozót, és önmagát is, sőt, ezt a kis horpadásszerű völgyet a fennsíkok között. Nemsokára elindulnak a lovak, nagy-nagy csend lesz, és ő visszaballag ebben a némaságban a faházhoz, ahová ez a kisfiú, az ő kisebbik fia, Linus született. Visszaballag egyedül. De még szeme elidőzött az apró vállon, rajta a szövetruhán. Nézte a nyakát, a lábszárát, ahogy a lovon ült, meg a sötétszöke haját, ívelt száját.

- Szébb, mint én, a lába formája, teste inkább az anyjáé, a bőre sem olyan hóka, mint az enyém. A szemei kékek, és mélyen ülők, na, ez inkább én vagyok, de a szája, meg az arca sokkal szébb, mint én lehettem ilyen kicsinek.

Minden porcikáját szerette ennek a gyereknek.

- Hej, a keservit! – szaladt ki a száján félhangosan.

A tények ismeretében nem kellett volna ennyire kiborulnia fia távozása miatt. Az biztos, hogy nagyon összenőttek az évek folyamán, és most nehéz volt az elválás. De neki mélyen, erősen volt egy nagyon rossz érzése.

- Nem látod nagyon sokáig! Jól nézd meg, utolsó napotok volt együtt! Elvesztetted a fiadat! – mondta gúnyosan énekelve belül egy hang.

Ezeket a gondolatokat igyekezett elfojtani, de mégis fel-fel tört belőle, és elárasztotta érzelmvilágát.

Aztán a lovak elindultak meredeken, felfelé a dombon, hogy átvágva a hangás, elnyúlt síkságon, lassan leérjenek a völgybe, aztán újra fel és le, fel és le, míg beérnek a Városba. Mindenki így hívta azt a települést, mely bizony még falunak is kicsi volt pár száz fő lakosságával, de nekik, hegyi embereknek

bizony nevezetes, népes helynek számított. Svar, mikor már nem látta, s nem is hallotta a tovahaladókat, hirtelen megiramodott. Úgy képzelte, hogy ha pár száz métert fut, még megláthat valamit belőlük, talán még követheti őket szemével. Bár ötvenöt éves volt, és ereje teljében, most mégis nagy lihegve állt meg rövidesen, elszorult szívvel, szinte szégyenkezve.

- Jól van, jól van, na, hát nem értitek úgysem – nézett körbe, beszélve csak önmagának. – Nem értitek úgysem!

Linus hároméves volt, amikor az anyja meghalt, ő pedig akkor már hat éve élt itt ebben a kis völgyben. Így már, mivel kisfia tizenkét éves volt most, tizenöt éve. Előtte lent lakott, messze, még északabbra, éppen a fjord peremén Landosenben első feleségével, s első fiával, Uvával, de a háború szétfújta őket. Ács volt ott, és a település házaiból sokat ő épített. Az a borzalom, ami ott történt, mindent megváltoztatott, semmi sem volt már az, ami régen. Hatalmas lángokkal égett el sok épület, melyet éppen ő készített, és amikor a katonák elmentek, minden más lett. Lassan tért vissza az élet, de sem ő, sem felesége nem tudtak már együtt élni, együtt lenni azok után, amit a lovasok tettek az asszonnyal. Voltak dolgok, melyeket nem lehetett megbeszélni, és szétrobbantották az emberi közösségeket. Pedig ő egy ideig próbálta a maga módján helyrehozni ezeket, de Erinka zárt lett és megközelíthetetlen. Szavak nélküli szemrehányását nem sokáig tűrve Svar végül szóra bírta az asszonyt:

- Nem voltál ott, amikor kellett volna, elrohantál a házból, a katonák meg bejöttek. Nem voltál mellettem, nem védtél meg.

- De én harcoltam velük, a zajra rohantam ki. Megmentettem Hakon életét.

- Mentetted volna meg az enyémet! Míg idegeneknek segítettél, engem megcsúfoltak.

- Hakon nem idegen, és nem lehetett kiszámítani, hová mennek.

- Mindegy, nem voltál itt, és nem tudtál megvédeni. Felőlem a fél hadsereget leölhetted volna, mert azt mindenki látja, hogy könnyen ölsz, de engem nem védtél meg.

- Asszony, miket beszélsz! Könnyen ölök? Hogyhogy könnyen ölök?

- Beszéljük az emberek ezt mindenfelé, Svar, nem én találok ki.

A közösség valóban nagyon elítélően reagált arra, hogy embert ölt a harcok alatt, amit Svar egyáltalán nem értett, hiszen a többieket védte. Azok a férfiak mentették meg az embereket, házakat, akik szembeszálltak a katonákkal, ők is futamították meg

végül a rájuk támadókat.

Aztán Svar újra kezdhette azoknak a faházaknak az építését, melyeket régebben éppen ő húzott fel. Az emberek furcsa tekinteteit, az összesúgásokat a háta mögött, felesége folyamatos rosszállását nem bírta sokáig.

Egy napon aztán úgy alakult, hogy elege lett mindenből, szépen lóra kapott, és otthagya az egészsét, félig épült házastól, komor feleségestől, mindenestül. Uva már húsz múlt ekkor, és választott asszonyával életet kezdett egy távolabbi kis tanyán. És amikor úgy tűnt, házat a nagyfia háza mellé építené, ott is furcsa helyzet alakult ki. Uva markáns véleményel volt:

- Apa, neked nem ide kell jönnöd! Menj csak be a Városba! A te korodban már nem jó ilyen kis tanyán lakni. Ott biztos jobban hasznodat veszik szakmád miatt, itt meg csak unatkoznál.

Látszott, fia keresi azokat az indokokat, hogy miért ne éljenek egymás mellett. Svar némán hallgatta őt, és csak hümmögött. Másnap aztán lóra kapott megint, elment a Városba. De ott sem talált helyet. Elege lett az emberekből. A pillantásokban rosszállást látott, már indok nélkül is. Úgyhogy továbbment.

Uvával is csodálatos korszakot éltek annak idején, bizonyos tekintetben hasonlót, mint Linussal. De amíg az elsőt nagyon fiatalon nevelte, addig Linust már érettebben, tudatosabban megélve. Jó, nagyon jó apának tartotta mindenki. Tudta is miért. Az ő apja is ilyen volt, pedig aztán nem kapott túl nagy szeretetet kiskorában. De amit Svar kapott kicsinek, azt tovább tudta vinni, sőt. Uva aztán kamaszkorában eltávolodott Svartól. Részben a sok munka miatt, részben pedig amiatt, mert anyja kemény, határozott, hidegebb jellemét örökölte. Ez után az epizód után meg, hogy ne költözzenek egy helyre, már sohase kerültek igazán közel egymáshoz.

És aztán Svar itt kötött ki, ebben a horpadásban, és épített faházat, már önmagának, csodaszépet. Egy méltóságos, öreg, nagy fenyő marasztalta itt. A fán látszott, hogy az idő már megtépázta, ugyan akkor kifejezett erőt sugárzott. Nem luc volt, a maga szabályos alakjával, hanem erdei fenyő. Nem volt szálegyenes, szabályos. Több oldalága egyenként volt olyan hatalmas, mint egy-egy másik példány.

- Na, te öreg fa, ha az emberek nem lesznek a barátaim, majd veled elboldogulok valahogy – mondta hangosan a fenyőnek, ami megértően bólogatott, mintha azt mondta volna:

- Vártalak már, leszel itt egy darabig, aztán tovatűnsz, mint mások.

Igen nehéz hónap volt, mire elkészült házával.

Folyamatos tüzekkel úzte el a farkast, a medvét lova, de a félelmei mellől is.

És sorban jöttek a hegyi emberek, ki így, ki úgy, de mind a gerendaházat csodálni. Idővel párja is akadt, ha nem is egyhamar, a gyönyörű Veakke, sudár természetével, barna hajával, érzéki szájával és dacos természetével. Az egyik kis tanyai közösség eladósorban lévő gyermeke volt ő, aki csodálta a magányos, kemény, egyedül boldoguló férfit. Vonzalmukat észrevéve, a család is kereste az alkalmat, hogy a lány a férfi közelébe kerülhessen. Meghívták Svart idénymunkára. Mikor fát vágott, a leány vitte neki az italt, ebédet. Aztán már az egyik báty járt éppen erre Veakkével, és szemérmesen járt egyet, hogy együtt lehessenek. És Svar megfürödve a napfényben, fényes homlokkal, és nagy megnyílással a világ felé ment leányt kérni. Ősszel már férj-feleség voltak. A zord és hosszú tél alatt egészen jó párrá alakultak.

És következő ősszel már domború hassal nézte a hulló faleveleket asszonya, aki fiút szült neki.

Svar viszont most egyedül ballagott vissza házához. Pont, ahogy elképzelte. Kezével takarta el száját, fel-fel törő zokogását tompítva. Szemérmes emberként szégyellte magát a fák, a patak, a háza előtt, mintha számonkérhetnék gyengeségét. Rövid nyakú szürke kutyája csak állt ott, farka sem mozdult.

Svar kis híján jókedvre derült az állattól. Mennyit nevettek kisfiával mimikátlanságán, sutaságán. Érdekes, hogy az öreg fenyőt sokkal inkább érezték társuknak, mint ezt a fura ebet. Gyomrában forró szorítást érzett.

- Mégis el kellett volna kísérem őket a lóval, legalább egy darabon, most is vele lennék! Most is ott lovagolnék mellette, mellettük, még látnám, még most is látnám! Szinte pánikba esett ettől a gondolattól. De ahogy múlt az idő, lassan tompaságba süllyedt. Leült egy farönkre, a farönkre, ahol sok időt töltöttek Linussal, és csak bámult maga elé.

Uva néhanapján el-el járt apjához, nem lakott nagyon messze, persze az ő mértékükkel. A Város túloldalán élt nagyjából ugyanakkora távolságra, mint ő ebben az irányban, ami egy teljes nap lovaglással egy férfiember számára még éppen megtehető. Svar még ritkábban jutott el nagyfiához, annak feleségéhez és két unokájához. A távolság sem volt kicsi, és aztán neki kisebb gyereke lett, mint a fiának. És hát az előzmények sem voltak már felhőtlenek.

Most Uva segített neki, hogy Linus elkerüljön innen. Tudta ő is, előbb-utóbb el kell menniük, vagy együtt, vagy külön, mert a gyerekek iskolába kell járnia, és

aztán valami szakmában inasnak állnia. Linus nagyon ügyesen faragott, jó keze volt a fához. Talán ács lehet belőle, akár az apjából. Mindezt, még a szakma tanulást is elkerülhették volna, de jött a hír, hogy közeledik a járvány. Ő már egyszer átélte ezt gyermekkorában, fel is épült belőle, nyakán, arcán számos heg mutatta ezt. De most nem mehetett, mert az erdőfelügyeleti állását csak később mondhatta fel. Rövidesen eldől, mikor mehet a fia után. Ha rosszul alakul, akkor előbb ér ide a járvány, és hosszabb ideig nem látják egymást. Most a nagyfia messze viszi a kicsit. Ha minden igaz, ma megszállnak a „Városban”, aztán másnap tovább, Uva lakhelyéig. Onnan pedig még két nap a vasútig, mely három napig megy délre, Öyenig. Ott Linus rokonoknál lakhat, és onnan jár majd iskolába. Az északról terjedő járvány eséllyel nem ér el addig. De ha kis szerencséje van, még a tél előtt mehet kisfiához. Öyenben is biztos szükség van ácsra, házépítőre, aztán majd hozza a sors, mi lesz.

A Hopenek mindig összetartottak. Nem kellett ehhez sokat beszélni. De Svar unokaöccse, akihez Linus ment, különösen hálás lehetett a férfinak, mert az életét mentette meg. A városban tomboltak a katonák, és mindenki összevissza futott. Svar éppen akkor ért arra a helyre, ahol Hakont két lovas szorította be. Svar egyet fejszéjével ütött fejen, öt méterről, igen ügyes és pontos célzással, a másikat meg lerántotta a lóról, és ketten verték agyon. Hakon is elment a városból, őt is kinézte a közösség. Lekötelezettje lett Svarnak, hiszen neki köszönhette életét. A hagyományok szerint a férfinak nem illett ezt mutatnia, viszont Hakonnak keresnie kellett a lehetőséget, hogy kérés nélkül törlesszen. A törlesztés nem pontos szó itt. A hagyomány szerint Hakonnak lett gjeldje, ami azt jelenti, hogy alkalmat kellett találni arra, hogy kifejezze háláját. Nem is háláját, hanem annak ellentételezését, amit a másik férfitől kapott, jelen esetében az életét. Nem számított az sem, ha közben meghalt az, akinek gjelddel tartoztak, az függetlenül megmaradt. Így Hakonnak kapóra jött Linus, mert különös elkötelezettségét a fiú nevelésével meg tudta valósítani.

Svar hazaérve lassan valahogy bejutott a házba, a lónak is adott enni, aztán tekintete rátévedt kisfia ágyára, mely az övétől merőlegesen helyezkedett el. Nézte a fekhelyet, és összehajította a fehér ágyruhába öltöztetett súlyos pokrócot, mely még édesapjáé volt. Linus nagyon szerette ezt a kockás, elnyútt darabot, mert súlya lenyomta, megnyugtatta őt. És ott feküdt a kisfiú fehér hálóruhája. Felkapta, és mélyen beleszagolt.

(folytatjuk)